

TOPLUMSAL CİNSİYET EŐİTLİĐİ

Dr.ÖĞr.Üyesi Özgür GÜLDÜ

**Cinsiyet Farklılıkları: Kadınlar ve Erkekler Gerçekten Farklı
mıdır? - 2**

KAYNAK: Dökmen, Z. (2010). Toplumsal Cinsiyet - Sosyal Psikolojik Açıklamalar. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

1. Bilişsel yetenekler:

- a. **Sözel yetenekler:** Sözel yetenekte kadınların küçük bir farkla daha iyi oldukları söylenebilir. Kadınlar lehine olan farklılığın yaşla birlikte biraz arttığı da bulunmuştur.
- b. **Matematik performans:** Erkeklerin performanslarının daha iyi olduğu ama farkın küçük olduğu anlaşılmaktadır. Matematik performansın farklı tiplerinde cinsiyet farklılığının yaşla birlikte değiştiği de bulunmuştur. Lise döneminde farksızlığa dönüştüğü görülmektedir.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

1. Bilişsel yetenekler:

c. Fen bilimlerinde başarı: Fen bilimlerinde (biyoloji ve fizik) erkekler daha başarılıdırlar ama fark küçüktür. Yaşa bağlı olarak da değişim gözlenmektedir.

2. Uyma davranışı: Bireyin toplumdan ya da gruptan etkilenerek davranışı biçimlendirmesidir. Geleneksel olarak kadınların daha uymacı olmaları beklenmektedir. Ancak araştırmalar uyma bakımından çok küçük cinsiyet farkı olduğu ve bu farkın da yüz yüze ilişkilerde değil, grup baskısının olduğu durumlarda gözlendiği belirlenmiştir.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

3. Saldırganlık: En büyük farklılık görülen alanlardan biridir. Okul öncesi dönemde erkek çocuklar kızlardan daha saldırgandırlar fakat çocukluk boyunca gözlenen farklılık fazla değildir.

Erkekler kadınlardan daha saldırgandır. Erkekler fiziksel saldırganlığı kadınlardan fazla gösterdikleri, sözel saldırganlıkta ise cinsiyet farkının az olduğu bulunmuştur.

➤ Cinsiyet rollerinin etkisi elimine edildiğinde saldırganlık bakımından önemli cinsiyet farkı ortaya çıkmamaktadır, cinsiyet farkı sosyal rollerle ilgili görünmektedir.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

4. Sözsüz iletişi ve sözel olmayan davranışlar: En büyük farklılık görölen alanlardan biridir. Vücut duruşu, yüzün aldığı ifade, ellerin hareketleri, konuşmanın tonlaması gibi unsurlar kastedilmektedir. Ne söylendiği değil, nasıl söylendiği önemlidir.

- Kadınların bu alanda erkeklerden daha iyi oldukları belirlenmiştir. Bu fark en çok yüz ifadelerinin çözümlemede, görsel ipuçlarını belirleme ve yorumlamada gözlenmektedir.
- Yetişkinlikte kadınlar lehine gözlenen bu cinsiyet farklılığının, bebeklerde, çocuklarda ve ergenlerde de görüldüğü belirlenmiştir.
- Kadınların sözel olmayan davranışlara erkeklerden daha duyarlı olmaları onların toplum içinde daha düşük statüde olmalarının bir sonucu olarak yorumlanmaktadır.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

5. Küçük grup davranışları ve liderlik: Grup tartışmalarında kadınlar daha arkadaşça ve uyuşmaya eğilimlidirler. Erkekler ise daha çok başarmaya yönelik görevlerde bulunma eğilimindedirler.

- Grup verimliliği çalışmalarında erkekler daha yüksek performans göstermektedirler. Ancak eğer grup görevi karmaşık sosyal etkileşim gerektiriyorsa kadınların performanslarının daha iyi olduğu gözlenmektedir.
- Kadınlar grup liderliğinde daha demokratik ve katılımcı bir tarz benimsemektedirler. Erkekler ise daha çok görev tanımlamaya ve ödüllere yönelmektedirler.
- Kadınların erkeklerden ayrıldıkları nokta, kadınların daha demokratik ya da paylaşımcı bir liderlik stilini benimseme eğilimleri olmasıdır.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

6. Yardım etme davranışı: Erkekler genellikle kadınlardan daha çok yardım etmektedirler.

Kadının ve erkeğin farklı biçimlerde yardım davranışında buldukları söylenebilir. Kadınların bir yardım biçimi olarak kişilerarası ilişkilerde (arkadaşlık, evlilik vb.) daha paylaşımcı olduklarını ve duygusal destek sağladıkları, erkeklerin ise kahramanca davranma (birinin hayatını kurtarmak gibi) ve kibar davranışlarda bulunma (kapıyı tutma, ağır bir eşyayı taşıma vb.) hususunda daha yardımsever oldukları belirlenmiştir.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

7. Benlik: Benlik, her tür bireysel ya da sosyal davranış ve faaliyeti idare ve kontrol eder ve bu nedenle önemlidir.

- Kadının ve erkeğin farklı olan benlik yapılanmaları, onların çoğu davranış biçimlerinde farklı olmalarına yol açmaktadır.
- Farklı benlik yapılanması, kadınların ve erkeklerin kendilerini ve başkalarını algılamalarını, bilgiyi bilişsel olarak işleme ve bellekte saklama biçimlerini, duygu ve düşüncelerini, yakın ilişki biçimlerini, iletişim tarzlarını etkilemektedir.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

8. Arkadaşlık: Kadınlar arkadaşlıklarında erkeklere göre daha yakın olma ve daha çok duygusal paylaşımda bulunma eğilimindedirler ve daha çok arkadaşları vardır.

9. Kendini açma: Kadınların kendilerini erkeklere göre daha çok açtıkları belirlenmiştir. Kendilerini daha çok kadınlara ve aynı cinsiyetten arkadaşlara açıldıkları görülmektedir. Ancak erkek arkadaşlara açılma bakımından iki cinsiyet arasında anlamlı bir fark yoktur.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

10. Risk: Risk alma, kişinin olası davranışlar içinden olumsuz ya da tehlikeli sonuçları olan davranışları seçerek yapmaya yönelmesidir.

11. Fiziksel sağlık: Kadınlarla erkekler vücut imgelerinin farklıdır. Kadınların vücut imgelerinin erkeklerin vücut imgelerine göre daha olumsuz olduğu, vücut görünümünden ve özellikle de kilolarından daha az hoşnut oldukları bulunmuştur.

- Hastalık oranı kadınlarda, ölüm oranı ise erkeklerde daha yüksektir.
- Erkekler sporla ve sportif faaliyetlerle daha çok ilgilenmektedirler.

Yetişkinlikte gözlenen bazı cinsiyet farklılıkları

12. Beden imgesi: Kadınların erkeklere göre bedenlerinden daha az hoşnut olduklarını ve bu hoşnutsuzluğun günümüzde daha fazla olduğu belirlenmiştir.

- Erkekler kendilerini daha çekici olarak değerlendirmektedirler, beden imgelerinden daha hoşnuturlar ve bu durum geçmişe göre günümüzde daha da artmıştır.
- Vücut ölçülerinden memnun olmamanın kendilik saygısı ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.
- Kadınların erkeklere kıyasla vücut ölçülerinden daha az doyumlu olmalarının etnik grubu ne olursa olsun bütün kadınlarda görüldüğünü bulmuşlardır.